

Fortrydelsesretten efter kapitel 3 skal efter forslaget også omfatte abonnementskontrakter m. v., som er indgået uden for den erhvervsdrivendes faste forretningssted. Men denne ret vil kun yde en begrænset beskyttelse ved disse kontrakter, idet forbrugeren i reglen først vil være i stand til at vurdere værdien af den erhvervsdrivendes ydelse, efter at fortrydelsesfristen er udløbet.

På denne baggrund finder justitsministeriet i lighed med Forbrugerkommissionen, at der er behov for en generel regel, der sikrer forbrugeren opsigelsesret vedrørende abonnementskontrakter m. v.

7. De forhold, som loven regulerer, har tidligere været overvejet.

I en rekommandation fra 1967 henstillede Nordisk Råd til regeringerne, at der foretoges en undersøgelse af behovet for og indholdet af en regel om ret for en køber til inden for en vis frist at træde tilbage fra en aftale, navnlig i de tilfælde, hvor aftale indgås eller bestilling afgives under den ene parts uanmodede henvendelse på den anden parts bopæl eller dermed ligestillet sted. I overensstemmelse hermed nedsatte justitsministeriet i 1968 et udvalg, som afgav betænkning i 1970 (betænkning nr. 585/1970 om indførelse af adgang for en køber til at træde tilbage fra aftaler m. v. indgået på bopælen).

Udvalget fandt ikke, at en lov om adgang til at træde tilbage fra aftaler indgået på bopælen er en anbefalelsesværdig løsning på de problemer, som denne særlige salgsform har medført, jfr. betænkningens s. 24 ff. Man pegede på, at forholdene i Danmark væsentligt adskiller sig fra forholdene i de øvrige nordiske lande, fordi disse ikke har et til næringslovens § 11 svarende forbud mod uanmodede henvendelser om bestillingsoptagelse. Udvalget fandt, at der som følge af dette forbud i hovedsagen kun er behov for øget forbrugerbeskyttelse ved aftaler om salg af bøger, for hvilke der er gjort undtagelse i næringslovens § 11, og ved aftaler om abonnementskontrakter og lignende kontrakter, som ikke er omfattet af næringsloven. Med hensyn til disse typer af aftaler var det udvalgets opfattelse, at en udvidelse af forbudet mod uanmodede henvendelser ville sikre forbrugerne en mere effektiv beskyttelse mod udnyttelse end regler om fortrydelsesret. Hvad særlig angår abonnementskontrakterne, anførte udvalget, at hovedindvendingerne mod disse kontrakter ville falde bort, dersom man indførte en ufravigelig bestemmelse om, at de kun måtte indgås med en kortere løbetid, f. eks. på 1 år.

Uanset at udvalget som nævnt ikke anbefalede indførelse af regler om fortrydelsesret ved dørsalg, udarbejdede det dog en skitse til lov om sådanne

regler, jfr. betænkningens side 30 f. Ved udformningen af reglerne i kapitel 3 har man taget udgangspunkt i denne lovskitse. Bestemmelserne i kapitel 3 adskiller sig dog såvel hvad form som hvad indhold angår en del fra de tilsvarende bestemmelser i lovskitzen.

Spørgsmålet om gennemførelse af en ufravigelig ret til opsigelse af abonnementskontrakter har endvidere været drøftet i forbindelse med forslaget om indførelse af generalklausulen i aftalelovens § 36, jfr. Forbrugerkommissionens betænkning III, s. 83, og betænkningens bilag 22-24. Under behandlingen af dette lovforslag anmodede Folketingets retsudvalg justitsministeren om at overveje, om der i forbindelse hermed burde gennemføres en regel, hvorefter abonnementskontrakter kan opsiges med et vist varsel efter 1 års forløb, medmindre dette vil være urimeligt. Justitsministeriet svarede, efter at have indhentet udtalelse fra handelsministeren, bl. a., at man fandt det hensigtsmæssigt at stille spørgsmålet i bero, indtil Forbrugerkommissionen havde færdiggjort sit samlede arbejde vedrørende forbrugers retsstilling og retsbeskyttelse. Retsudvalget tog dette til efterretning, idet det dog betonede det ønskelige i, at der snarest muligt gennemføres faste regler på det pågældende område, jfr. folketingsstidende 1974-75, tillæg B. sp. 541.

8. I Norge og Sverige er der på grundlag af det udvalgsarbejde, som blev iværksat efter Nordisk Råds rekommandation, gennemført love om fortrydelsesret ved dørsalg, jfr. henholdsvis lov af 24. marts 1972 nr. 12 om angrefrist ved visse avtaler om forbrugerkjøb og lag om hemförsäljning m. m. af 4. juni 1971 (SFS 1971:238), som er optaget som bilag 2 og 3 til lovforslaget. Lovene har i det væsentlige samme indhold. Fælles er bl. a., at de finder anvendelse i alle tilfælde, hvor aftalen er indgået, eller forbrugeren har afgivet tilbud, uden for den erhvervsdrivendes faste forretningssted, at fortrydelsesretten regner fra dagen for mødet med den erhvervsdrivende eller dennes repræsentant, at der skal overgives forbrugeren en særskilt skriftlig underretning om fortrydelsesretten, samt at der gøres undtagelse for tilfælde, hvor forbrugeren allerede ved mødet betaler købesummen. Den norske lov omfatter alene køb af løsøre, medens den svenske tillige omfatter abonnementskontrakter m. v.

I Sverige er der i 1973 nedsat et udvalg med den opgave at gennemgå loven om hemförsäljning med henblik på en revision. Udvalget skal bl. a. overveje, om undtagelsen for kontantkøb bør ophæves, og om lovens område bør udvides til også at omfatte telefonsalg.